

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag van de vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 29 juni 2021

Griffie commissies Internationaal en Ruimtelijk
Bouwbegeleidingscommissie
R. Konings

Aanwezige leden: mevrouw Tellegen (commissievoorzitter, VVD), de heer De Groot (D66), de heer Kops (PVV), mevrouw Beckerman (SP), mevrouw Bromet (GroenLinks), mevrouw Kooij (namens het fractiepersoneel), mevrouw Nollen en mevrouw Tielens-Tripels (namens het ambtelijk personeel)

Aanwezige adviseurs: mevrouw Roos (Griffier), de heer van Rhijn (directeur Huisvesting van de Tweede Kamer), de heer De Bruijn (integraal adviseur), de heer Van Noord (architect), mevrouw Wouters (projectleider renovatie van de Tweede Kamer), de heer Unger (programmadiirecteur renovatie van het RVB), de heer Van Roosmalen (architect RVB), mevrouw Karres (architect Karres en Brands)

Aanwezig als toehoorder: de heer Paardekooper (projectmanager RVB), de heer Zeinstra (projectleider techniek Tweede Kamer)

*Griffier: mevrouw Konings
Adjunct-griffier: de heer Koerselman*

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Van der Molen (CDA), mevrouw Kuiken (PvdA), de heer Dronkers (namens de OR)

ALGEMEEN

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. In het bijzonder verwelkomt zij Laura Bromet als nieuw lid van de BBC.

2. Conceptverslag BBC-vergaderingen van 9 maart 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Terugkoppeling Presidium

De commissievoorzitter brengt in herinnering dat het Presidium op 17 maart jl. heeft ingestemd met het BBC-advies over het Voorlopig Ontwerp (VO). Dit is reeds per e-mail teruggekoppeld.

TIJDELIJKE HUISVESTING

4. Stand van zaken verhuizing naar B67

De directeur Huisvesting van de Tweede Kamer geeft een toelichting op de stand van zaken ten aanzien van de verhuizing en tijdelijke huisvesting. De planning is krap en er zijn (zoals gebruikelijk bij een verhuizing) nog een aantal restpunten. Hij spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de diensten van de Tweede Kamer, het Rijksvastgoedbedrijf en aannemers. Het e.e.a. verloopt in nauwe samenwerking met de ambtelijk secretarissen. In aanvulling op het memo dat de BBC heeft ontvangen meldt de directeur dat:

- de integrale technische veiligheidstest is geslaagd;
- na overleg met de GGD is gebleken dat er geen spatschermen nodig zijn;
- er is een andere locatie gevonden voor het kinderdagverblijf;
- de vraag naar aannemers in Nederland nog altijd zeer hoog is, wat ertoe kan leiden dat eventuele wensen in de nazorgperiode niet altijd direct opgelost kunnen worden;
- de pers tot 13 augustus gebruik kan blijven maken van de Perstoren;
- Nieuwspoord in de loop van het eerste kwartaal van 2022 zijn definitieve plek krijgt in B67, tot die tijd krijgt Nieuwspoord een tijdelijke ruimte in B67 en kan zij gebruik blijven maken van haar ruimten op het Binnenhof;
- de formatie na 23 augustus wordt verplaatst naar een alternatieve locatie (indien de formatie tegen die tijd nog niet is afgerond);
- het nog niet bekend is of/wanneer de Tweede Kamer gebruik kan maken van de achtste verdieping van B67;
- de nul-inspectie van de installaties succesvol is afgerond;
- er nog overleg plaatsvindt met het Rijksvastgoedbedrijf over energiec capaciteit.

Een BBC-lid vraagt naar de huisvesting voor de ambtelijke ondersteuning voor de twee parlementaire enquêtes en de extra ondersteuning van fracties (n.a.v. de motie-Jetten c.s. over het verhogen van het budget voor de ondersteuning van parlementariërs en de subsidie aan politieke partijen). De directeur Huisvesting antwoordt dat het is gelukt de staven van de lopende parlementaire enquêtes in B67 te huisvesten, omdat een aantal ambtelijke diensten hybride gaan werken. De precieze uitwerking van de motie-Jetten c.s. is een politiek vraagstuk en ligt dus in de handen van de commissie Binnenlandse Zaken.

Een BBC-lid vraagt naar de nazorgperiode en uit alvast haar zorgen over de gehorigheid van B67. De directeur Huisvesting meldt dat de nazorgperiode vanaf 23 augustus gaat lopen; de zorgen over geluidsoverlast zijn hem bekend, maar daar kan slechts gedeeltelijk iets aan worden gedaan omdat het hier gipswanden betreft.

Naar aanleiding van de grote stroomstoring op 24 juni jl. vraagt een BBC-lid naar de noodstroomvoorziening in B67. De directeur Huisvesting meldt dat er (net als in het huidige gebouw) noodaggregaten zijn, zodat het parlementaire proces altijd door kan gaan. Er zal nog een stresstest worden gehouden om te beoordelen of er voldoende stroom is bij warm weer of dat er afgeschaald moet worden.

Een BBC-lid vraagt of het al bekend is waar de kinderopvang na de renovatie terecht komt. De directeur Huisvesting antwoordt dat dit deel uitmaakt van het bredere ruimtevraagstuk.

Een BBC-lid vraagt of het aantal commissiezalen gelijk blijft. De directeur Huisvesting bevestigt dit. De Max van der Stoel-zaal wordt vanwege corona ingericht als vierde grote commissiezaal. Verder krijgen ook de vergaderzalen uit de dependances een plek in B67. Aldus zou er meer dan genoeg zaalcapaciteit moeten zijn.

RENOVATIE

5. Advies opstellen over de ontwerprichting voor de publieksentree

De heer De Bruijn en mevrouw Karres geven een presentatie over het doorontwikkelde ontwerp voor de publieksentree. Het ontwerp voor de liftschacht is nog niet klaar. Voorts zullen deze zomer nog een aantal onderzoeken en activiteiten verricht moeten worden, zoals het overleg met belanghebbenden. De BBC wordt gevraagd zich tussentijds uit te spreken over de voorgestelde ontwerprichting en het Presidium te adviseren.

De BBC-leden zijn positief over het doorontwikkelde ontwerp. Het is mooi en overzichtelijk en voldoet aan de wens van een herkenbare, toegankelijke, en veilige/beheersbare entree. De BBC heeft de volgende opmerkingen:

- de BBC kan zich goed vinden in het voornemen van de ontwerpers om de 16e-eeuwse elementen (zoals de Spuiport) op de Hofplaats te laten zien en ook om de Artikel 1-inscriptie van de Grondwetbank prominent terug te laten in het ontwerp;
- de BBC deelt de insteek van de ontwerpers om de Hofplaats en omgeving aanzienlijk te vergroenen en zo min mogelijk kastanjabomen te kappen voor de publieksentree;
- de BBC wijst erop dat de meest gebruikte looproute richting entree (vanuit Lange Poten) nu niet logisch aansluit op het ontwerp. Het draaien van de richting van de entree is geen optie, maar mogelijk kan er wel naar andere oplossingen worden gekeken om de looproute logischer te maken;
- de BBC is (nog) niet overtuigd van de functionaliteit (veiligheid) van het waterelement in het midden van de entreetrap;
- de nog te ontwerpen liftschacht moet het zicht op het aangezicht van de plenaire zaal niet belemmeren. Het moet er ook bij passen. De BBC suggereert om gebruik te maken van glas (transparant) en/of natuurelementen.

Tijdens de bespreking komen voorts de volgende vragen/punten aan de orde:

- een BBC-lid vraagt naar de biologische markt. De programmadirecteur renovatie van het RVB meldt dat de gemeente een alternatieve locatie zoekt;
- Een BBC-lid vindt het onwenselijk als er niet-slapen-elementen op de banken rondom de entree worden aangebracht. Mevrouw Karres geeft aan dat deze elementen niet worden voorzien;
- Een BBC-lid wijst erop dat de entree goed bestand moet zijn tegen schade door skaters. Om dat tegen te gaan, zullen mogelijk anti-skate-elementen moeten worden aangebracht, aldus mevrouw Karres;
- Een BBC-lid is bezorgd of een brede trap zonder leuning wettelijk gezien wel toegestaan is;
- De commissievoorzitter vraagt of de tentoonstellingsfunctie in het voorgestelde ontwerp is behouden. De heer De Bruijn antwoordt dat hiervoor bescheiden ruimte is. In dit kader nodigt hij de BBC-leden uit voor een virtual reality-rondleiding door het ontwerp;
- Een BBC-lid vraagt of de voorgestelde publieksentree budgettair past. De programmadirecteur renovatie van het RVB geeft aan dat er financiële dekking is als de Voorjaarsnota wordt vastgesteld.

De BBC besluit het Presidium te adviseren akkoord te gaan met de ontwerprichting voor de publieksentree en bij de uitwerking rekening te houden met bovenstaande punten ten aanzien van de historische elementen, de vergroening, de kastanjabomen, de looproute, het waterelement in de trap en de liftschacht.

6. Advies opstellen over de ontwerprichting voor de buitenruimte (onderdelen die betrekking hebben op het TK-complex)

Het VO voor de buitenruimte (in wording) heeft betrekking op het Binnenhof als geheel. Delen van dit ontwerp bevinden zich in of aansluitend aan het Tweede Kamercomplex, namelijk:

- het Binnenhofplein;
- doortrekken van de Hofgracht (daar waar deze grenst aan de gebouwen van de Tweede Kamer en het de toegang tot het Binnenhofplein betreft);
- de binnentuinen van gebouwdeel A;
- de tuinen van gebouwdeel N en de buitenruimten met expeditievoorzieningen bij gebouwdeel Koloniën;
- de binnentuinen van gebouwdeel Justitie;
- de atria van gebouwdeel Hotel.

Deze onderdelen van het ontwerp worden door mevrouw Karres aan de BBC gepresenteerd. De BBC wordt gevraagd zich uit te spreken over de ontwerprichting en het Presidium te adviseren.

De BBC-leden zijn positief over het tussentijdse ontwerp voor de buitenruimte. Het ontwerp ziet er mooi uit. Zij vinden het goed om zowel het Binnenhof als de Hofplaats te vergroenen, de binnentuinen waar mogelijk toegankelijk te maken (vooral de grote tuin tussen gebouwdeel N en C, waar het kunstwerk van de hond staat) en om historische elementen waar mogelijk terug te brengen.

Tijdens de bespreking komen voorts de volgende vragen/punten aan de orde:

- Een BBC-lid vraagt of het mogelijk is ook andere daken te vergroenen. Mevrouw Karres antwoordt dat hier nog niet naar is gekeken;
- Een BBC-lid vraagt aandacht voor het voorkomen van geluidsoverlast van airco's die uitkomen op de binnentuinen;
- Een BBC-lid vraagt in hoeverre alle ingrepen ook echt nodig zijn. Mevrouw Karres geeft aan dat sober en doelmatig ook de uitgangspunten zijn voor de buitenruimte, maar dat met de beoogde Hofgracht veel kosten zijn gemoeid. Hierdoor wordt wel meteen volwaardige, ondergrondse kantooruimte gecreëerd voor de Raad van State en het Binnenhofcomplex wordt beter beveiligd.

De BBC besluit het Presidium te adviseren om akkoord te gaan met de ontwerprichting voor de buitenruimte en om bij de uitwerking rekening te houden met de uitgangspunten sober en doelmatig.

7. Publieksbrochure van het Voorlopig Ontwerp

De BBC kan zich vinden in de inhoud van de voorgestelde publieksbrochure.

8. Initiatief van het Programmabureau om bezoekers en Kamerbewoners te consulteren bij het Definitief Ontwerp in wording

De BBC wordt gevraagd zich uit te spreken over het voorstel van het Programmabureau om bezoekers en Kamerbewoners bij de uitwerking van het Definitief Ontwerp te betrekken.

De commissievoorzitter vraagt of er wel ruimte is om, als bezoekers en Kamerbewoners met ideeën komen, hier ook echt iets mee te doen. De projectleider renovatie van de Tweede Kamer geeft aan dat dit kan, omdat het duidelijk zal worden ingekaderd en dat hierbij ook professionals worden betrokken. De directeur Huisvesting vult aan dat de uitkomst van de consultatie eerst naar de BBC zal gaan.

De BBC kan zich vinden in het voorstel. De opzet komt nog een keer terug.

9. Stand van zaken voortgang Definitief Ontwerp (o.a. duurzaamheid Centrale Energievoorziening, planning)

De programmadirecteur renovatie van het RVB meldt dat er gewerkt wordt aan een alternatieve locatie voor de centrale energievoorziening. Het is de bedoeling het VO eind september af te ronden. Dan zal de BBC hier ook over worden geïnformeerd.

Een BBC-lid informeert naar de klimaatstresstest. Het RVB geeft aan dat bij het ontwerp rekening is gehouden met wateroverlast.

Een BBC-lid vraagt of B67 een VIP-ingang heeft. Dit wordt nagevraagd.

OVERIG

10. Rondvraag en sluiting

Er wordt een conceptadvies aan het Presidium opgesteld over de ontwerprichting van de publieksentree en buitenruimte. Dit wordt per e-mail nogmaals voorgelegd.

De commissievoorzitter sluit de vergadering en bedankt iedereen voor zijn aanwezigheid.